

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Beeldende Kunst en Vormgeving van de Gerrit Rietveld Academie en de verlenging van het bijzonder kenmerk 'Kleinschalig en Intensief Onderwijs'

	Gegevens	
datum	Naam instelling	: Gerrit Rietveld Academie
31 juli 2014	Naam opleiding	: hbo-bachelor
onderwerp		Beeldende Kunst en Vormgeving (240 ECTS)
Definitief besluit	Datum aanvraag	: 20 december 2013
accreditatie hbo-bachelor	Varianten opleiding	: voltijd, deeltijd
Beeldende Kunst en	Afstudeerrichtingen	: Architectonisch Ontwerp, Beeld en Taal, Beeldende Kunst,
Vormgeving van de Gerrit		DesignLAB, Fotografie, Glas, Grafisch Ontwerp, IDUM,
Rietveld Academie		Keramiek, Mode, Edelsmeden, Txt en voorheen
(002460)		AudioVisueel.
uw kenmerk	Locatie opleiding	: Amsterdam
	Datum goedkeuren	
ons kenmerk	panel	: 30 september 2013
NVAO/20142167/ND	Datum locatiebezoeken	: 15 en 16 oktober 2013
bijlagen	Datum visitatierapport	: december 2013
3	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 25 april 2013

Beoordelingskaders

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523);

Beoordelingskader Bijzonder kenmerk 'Kleinschalig en Intensief Onderwijs' van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 4962).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding excellent heeft bevonden.

Inlichtingen

Nancy Van San
+31 (0)70 312 23 65
n.vansan@nva

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nva

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de commissie).

Op 15 en 16 oktober 2013 zijn de bacheloropleidingen Autonome Beeldende Kunst en Vormgeving van de Gerrit Rietveld Academie gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is excellent.

De Gerrit Rietveld Academie is een hogeschool voor beeldende kunst en vormgeving die als kernopdracht heeft: talentvolle jonge mensen zodanig begeleiden dat zij in staat zijn zelfstandig in de beeldende kunst of vormgeving te functioneren.

De Rietveld Academie kent een sterke visie op onderwijs waarbij kwaliteiten van de jonge kunstenaars worden gevormd vanuit de drang naar het experiment, gecombineerd met de vraag naar een uitgesproken conceptueel en beeldend vermogen.

Per 1 september 2014 wordt een planningsneutrale conversie van de twee opleidingen geëffectueerd tot de opleiding B Beeldende Kunst en Vormgeving. Uitgaand van de conversie heeft de commissie beide opleidingen in samenhang beoordeeld.

De uitgevoerde beoordeling geldt tevens voor de uit de samenvoeging voortkomende opleiding.

De doelstellingen

De commissie kwalificeert de beoogde eindkwalificaties als goed. De opleiding gaat uit van competenties van het landelijke beroeps- en opleidingsprofiel. De competenties zijn gerelateerd aan de internationaal geaccepteerde Dublin-descriptoren. De commissie oordeelt positief over het feit dat de opleiding actief betrokken is bij de actualisatie van de competenties en de profielen, die nu op landelijk niveau plaats vindt. De opleiding heeft een ambitieuze doelstelling, gericht op het opleiden van autonome kunstenaars of vormgevers die hun eigen praktijk kunnen creëren en in stand houden en die kunnen uitgroeien tot inspirators in het vakgebied. De opleiding heeft goede banden met de beroepspraktijk, doordat alle docenten als kunstenaar of vormgever hierin werkzaam zijn. De commissie heeft geconstateerd dat de opleiding vrij recent een doorstart heeft gemaakt met de werkveldadviesraad.

De onderwijsleeromgeving

De commissie kwalificeert de onderwijsleeromgeving als excellent. De commissie is van mening dat het programma studenten zeer goed in staat stelt competenties (eindkwalificaties) te bereiken. De commissie concludeert dat de opleiding erin geslaagd is een zeer inspirerende leeromgeving voor studenten te creëren, waarin studenten uitgedaagd en gemotiveerd worden het beste in zich zelf te ontdekken en zich te ontwikkelen tot autonome kunstenaars en vormgevers. In het programma is in samenhang veel aandacht voor theorie, onderzoek en reflectie. Deze aspecten worden continu gerelateerd aan het werk dat studenten maken en het werkproces dat zij daarbij doorlopen. Studenten leren daardoor zichzelf te positioneren in de context van het vakgebied en in de maatschappij. De commissie vindt dat de opleiding haar visie op onderwijs en haar didactische concept zeer goed heeft doordacht en consequent toepast. Het Basisjaar van zowel de voltijd- als deeltijdopleiding wordt gekenmerkt door een vaste structuur. In de vakjaren erna verschilt de invulling per afdeling; de studenten krijgen daarbij veel ruimte om te kiezen en moeten goed rekenschap geven over de gemaakte keuzes. De consequente invoering van het didactisch concept draagt er aan bij dat binnen de verschillende afdelingen dezelfde typen vragen en werkvormen centraal staan. Dit zorgt ook voor een goede samenhang in het programma. Er is veel ruimte maar ook aandacht voor de individuele ontwikkeling van studenten. De verbrede opleiding, waar autonome kunst en

Pagina 3 van 8 vormgeving deel van uitmaken, kent afdelingen, maar de grenzen tussen de afdelingen zijn poreus in die zin dat studenten er gemakkelijk over heen kunnen gaan en kunnen putten uit het curriculum van een andere afdeling dan waar ze thuis zijn. Zij raadt de opleiding aan dit ook meer te stimuleren. Het programma is zeer kleinschalig georganiseerd. Studenten ervaren de opleiding en de Gerrit Rietveld Academie als een hechte community (in het gesprek met studenten vielen spontaan woorden als 'family' en zelfs 'gang'). Binnen deze hechte community worden de juiste condities gecreëerd voor de intensieve individuele en groepsgewijze begeleiding die studenten gedurende de hele opleiding krijgen. De commissie vindt dat zeer indrukwekkend.

Het programma is studeerbaar, al is het wel intensief. De opleiding hanteert strenge toelatingseisen. De commissie is onder de indruk van de hoge kwaliteit en enorme betrokkenheid van de docenten. Alle docenten zijn werkzaam als kunstenaar of vormgever en benaderen het lesgeven vanuit hun beroepspraktijk. De opleiding beschikt over uitstekende faciliteiten die studenten in staat stellen met zowel traditionele als nieuwe technieken te experimenteren.

De toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie kwalificeert de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties als excellent.

Studenten worden opgeleid tot autonome kunstenaars of ontwerpers, met een onderzoekende houding waarmee zij zich zelf kunnen plaatsen in de context van de eigen discipline en de maatschappij. De afgestudeerden zijn uitstekend in staat hun werk te verbinden met gangbare theorieën en hun werk te positioneren. Bovenal gaven zij blijk van een onderzoekende houding en de nodige eigenzinnigheid. De commissie vond daarbij de getoonde afstudeerwerken van excellente kwaliteit, ook internationaal gezien. Kenmerkende eigenschappen van de Rietveld Academie als autonomie, authenticiteit en eigenzinnigheid waren ook in het werk duidelijk zichtbaar. De eindwerken laten zien dat studenten de ambitieuze doelstelling van de opleiding uitstekend realiseren. De opleiding heeft een goed systeem van toetsing opgezet, waarbij door de inzet van meerdere beoordelaars en externe deskundigen het vier-ogen-principe gewaarborgd is. De halfjaarlijkse beoordelingen geven zowel docenten als studenten een beeld van de ontwikkeling van de student. Deze beoordelingen zijn daardoor een waardevol toetsingsinstrument en ze spelen ook een belangrijke rol in het onderwijs en het ontwikkelingsproces van de studenten.

Kleinschalig en Intensief Onderwijs

De positieve beoordeling van het bijzonder kenmerk is van zeer recente datum: mei 2013. Bij de onderhavige visitatie zijn als vanzelf belangrijke elementen die een rol spelen bij de beoordeling ten behoeve van het bijzonder kenmerk impliciet of expliciet aan bod gekomen. De commissie heeft dit verder bevorderd door zo nodig extra daarop gerichte vragen te stellen; tevens is een van de leden van de eerdere commissie aan de onderhavige commissie toegevoegd. Opnieuw kwam de kwaliteitscultuur sterk naar voren. Ook bleek weer duidelijk dat de Rietveld Academie een 'community' vormt. De onderlinge contacten zijn intensief: studenten bekritisieren elkaar en moeten zich ook in gesprek met hun medestudenten verdedigen. Het is geen eenrichtingsverkeer van docent naar student; docenten leren ook van studenten.

Samengevat ziet de commissie de positieve beoordeling van het bijzonder kenmerk Kleinschalig en Intensief Onderwijs tijdens deze visitatie krachtig bevestigd.

De commissie heeft de opleiding gekwalificeerd als excellent; de eigenzinnigheid en het autonome karakter van de Rietveld zijn een cruciale factor in deze beoordeling. Om de hoge standaard van onderwijs vast te houden, raadt de commissie de opleiding aan het debat over de betekenis van het begrip autonomie en de wijze waarop alle betrokken zich hiertoe verhouden continu te blijven voeren. Ook de sterke cultuur binnen de Academie heeft de commissie getroffen, en ziet zij als een belangrijke basis onder de uitstekende kwaliteit van het onderwijs. De commissie is van mening dat een dergelijke cultuur alleen maar sterk kan blijven als er ook dissidenten zijn. De commissie heeft tijdens de visitatie heel weinig dissidentie gezien, en moedigt daarom de Rietveld aan de tegenspraak te organiseren. Vanuit het perspectief van eigenzinnigheid had de commissie ook gehoopt dat de Rietveld Academie tot een andere opzet van de werkveldadviesraad was gekomen. De huidige opzet lijkt, met alle respect, een traditionele waarvan men zich af kan vragen wat die toevoegt aan het uitgebreide netwerk van werkveldcontacten dat de Academie toch al onderhoudt. De opleiding kent afdelingen; de grenzen tussen de afdelingen zijn poreus in die zin dat studenten er gemakkelijk over heen kunnen gaan en kunnen putten uit het curriculum van een andere afdeling dan waar ze thuis zijn. Toch gebeurt dit laatste weinig en de commissie raadt de Rietveld aan om studenten hierin meer aan te moedigen. Verder vindt de commissie de rol van de werkplaatsen in het onderwijs een positieve. Onderzoeken door te doen, is een opvatting over artistic research. De commissie denkt vanuit dat perspectief dat het voor de hand ligt als ook de beheerders van de werkplaatsen een rol krijgen in de beoordeling van studenten.

Alle drie standaarden heeft de commissie als goed of excellent beoordeeld. Op die grond geeft de commissie een positief advies (excellent) inzake de accreditatie van de B Beeldende Kunst en Vormgeving van de Gerrit Rietveld Academie. Tevens adviseert zij de geldigheidsduur van het bijzonder kenmerk Kleinschalig en Intensief Onderwijs te verlengen.

Bijzonder kenmerk 'Kleinschalig en Intensief Onderwijs'

Het panel verklaart dat het heeft geverifieerd dat de grondslag voor het toekennen van het bijzonder kenmerk 'Kleinschalig en Intensief Onderwijs', dat aan de Gerrit Rietveld Academie was toegekend op 3 juli 2013, nog steeds aanwezig is.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Gerrit Rietveld Academie te Amsterdam in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit naar voren te brengen. Bij brief van 17 juni 2014 heeft het college van bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot een enkele tekstuele aanpassing.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Beeldende Kunst en Vormgeving (240 ECTS; varianten: voltijd, deeltijd; locatie: Amsterdam) van de Gerrit Rietveld Academie te Amsterdam. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Architectonisch Ontwerp, Beeld en Taal, Beeldende Kunst, DesignLAB, Fotografie, Glas, Grafisch Ontwerp, IDUM, Keramiek, Mode, Edelsmeden, Txt en voorheen AudioVisueel. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als excellent.

Op grond van het aan haar uitgebrachte advies besluit de NVAO tevens de geldigheidsduur van het bijzonder kenmerk 'Kleinschalig en Intensief Onderwijs' toegekend aan deze opleiding te verlengen tot en met 30 juli 2020.

Dit besluit treedt in werking op 31 juli 2014 en is van kracht tot en met 30 juli 2020.

Den Haag, 31 juli 2014

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Lucien Bolhaar
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Excellent
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Excellent
Eindoordeel		Excellent

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar

Cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval VT	15.1%	20.5%	20.5%	21.2%	22.8%	20.1%	16.3%
Uitval DT	15.2%	11.5%	14.9%	20.0%	16.1%	8.8%	19.7%
Uitval totaal	15.2%	18.0%	18.9%	21.0%	20.9%	16.7%	17.3%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor

Cohort	2005	2006	2007	2008
Uitval VT	40.0%	29.4%	26.7%	33.3%
Uitval DT	29.6%	33.3%	27.3%	28.2%
Uitval totaal	30.9%	32.9%	27.2%	28.9%

Tabel 3: Rendement

Cohort	2005	2006	2007
Diploma VT	64.6% ¹	58.2%	66.7%
Diploma DT	52.5% ²	52.9% ³	44.4% ⁴

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	Ma	PhD
Percentage	50%	...%

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio	833 studenten op 43,25 fte docenten
-------	-------------------------------------

Tabel 6: Contacturen

Studiejaar	1	2 ⁵	3	4
Contacturen	796	424	334	306

Eventuele toelichting

Voor het berekenen van de uitval en rendementcijfers is gebruik gemaakt van de informatie uit onze studentenadministratie, het betreft alle ingeschreven studenten, niet alleen studenten voor wie het de eerste inschrijving in het HO is. Naast docenten beschikt de academie ook over 27 fte werkplaatsbeheerders. Onder MA verstaan we naast HBO-MA en WO-MA ook HBO voortgezette opleidingen, WO doctoraal, doorlopen traject bij een postacademische instelling (Rijksakademie, Ateliers, Van Eyck Academie, EKWC) en MO-B.

¹ Door wisselingen tussen DT en VT kan de optelling van rendement en uitval boven of onder de 100% zijn.

² Rendement na 6 jaar – duur opleiding 5 jaar

³ Rendement na 5 jaar

⁴ Rendement na 4 jaar

⁵ Exact aantal uren kan per afdeling verschillen – dit is een gemiddelde

- Ir. R. Kloosterman (voorzitter) is directeur van het evaluatiebureau AeQui;
- Mr. O.G. Brouwer is bestuurder in het onderwijs, onder andere bij NVAO en de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten en thans bij het Christelijk College Nassau-Veluwe. Hij is deskundig op het gebied van kleinschalig onderwijs;
- K. Hoek is hoofd van de afdeling Print aan de Slade School of Fine Art, London, docent aan de opleiding Beeldende Kunst van de HKU, en beeldend kunstenaar;
- Drs. A.C. Karreman is directeur van de Nieuw Dakota, centrum voor hedendaagse kunst te Amsterdam;
- H. Stallinga is directeur van Studio Stallinga, een internationaal opererend ontwerpbureau;
- F.M.R. Willems BA, studeerde aan het University College Maastricht. Momenteel volgt ze een master aan de Vrije Universiteit.

Het panel werd ondersteund door drs T. Buising, secretaris (gecertificeerd).